

DOM

afsagt den 5. januar 2015 af Vestre Landsrets 6. afdeling (dommerne Hanne Kildal, Bjerg Hansen og Gitte Bækgaard Jensen (kst.)) i ankesag

V.L. S-1443-14

Anklagemyndigheden

mod

T2

født den januar 1973

(advokat Jacob Forman, København)

og

T3 APS

(advokat Jacob Forman, København)

Retten i Hjørring har den 17. juni 2014 afsagt dom i 1. instans (rettens nr. IBJ-511/2014).

Påstande

De tiltalte har påstået frifindelse, subsidiært formildelse.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse.

Supplerende oplysninger

Der er for landsretten sket gennemgang af materiale fra Videncenter for Svineproduktion vedrørende drivning af svin. Det fremgår heraf bl.a., at svinenes flokinstinkt er en god ting at udnytte.

Forklaringer

Tiltalte T2 og vidnet embedsdyrlæge V2 har for landsretten i det væsentlige forklaret som i 1. instans.

Tiltalte T2 har supplerende forklaret, at transporten af grise den 26. februar 2013 foregik som alle andre grisetransporter. Der var ikke noget unormalt. Det er hans erfaring, at læsningen af grisene er tilrettelagt således, at grise, der ikke er transportegnede, vil blive sorteret fra. Der kan være 15-16 grise i hvert rum på lastbilen. Han kan se, når grisene kommer forbi ham i flok. Hvis han havde set grisens skade under læsningen, ville den være blevet sorteret fra.

Da han første gang så grisene, kom de hen imod ham. Han stod bag ved en bjælke. Han så grisene forfra, og da de passerede forbi ham. Da grisene var kommet op i lastbilen, kiggede han igen på dem oppe i rummene i lastbilen.

Han kigger efter sår, buler og halebid. Hvis der er en gris, der ikke kan følge med flokken, fanger det hans opmærksomhed. Der var ikke den 26. februar 2013 grise, der haltede eller på anden måde gik unormalt.

Embedsdyrlæge V2 har supplerende forklaret, at det tiltrak hendes opmærksomhed, at grisen havde en anden adfærd end de andre grise. Hun tør ikke sige, om grisen kan have gået normalt ude hos landmanden. Udposningen var så stor, at den var meget let at få øje på.

Landsrettens begrundelse og resultat

Også efter bevisførelsen for landsretten tiltrædes det af de grunde, der er anført af byretten, at slagtesvinet ikke har været transportegnet, og at det er bevist, at tiltalte T2 ved sin tilrettelæggelse af læsningen har handlet uagtsomt. Landsretten har herved navnlig lagt vægt på den meget store hævelse, som grisen havde på benet med et stort åbent sår, og som efter de foreliggende oplysninger har været erkendelig også for en lægmand. Der er ikke efter bevisførelsen grundlag for at anse det for bevist, at grisen, da læsningen hos landmanden fandt sted - som beskrevet i tiltalen - havde en udtalt halthed. Tiltalte frifindes derfor for dette led i tiltalen.

Med den anførte begrænsning tiltrædes det, at tiltalte T2 er fundet skyldig som sket.

Det tiltrædes som følge heraf, at betingelserne for at pålægge Vognmandsfirmaet T3 ApS strafansvar er opfyldt, og selskabet findes herefter skyldig i samme omfang som T2.

Bøden for tiltalte T2 er som en 1. gangs overtrædelse passende udmålt.

Da der er tale om en enkelt 3. gangs overtrædelse fastsættes bøden for vognmandsvirksomheden efter en samlet vurdering til 25.000 kr.

Med de anførte ændringer stadfæster landsretten dommen.

Thi kendes for ret:

Byrettens dom stadfæstes med den ændring, at bøden for tiltalte, Vognmandsfirmaet T3 ApS, nedsættes til 25.000 kr.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for landsretten.

Hanne Kildal

Bjerg Hansen

Gitte Bækgaard Jensen
(kst.)

Udskriften udstedes uden betaling.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Vestre Landsret,

Viborg den 9. januar 2015

Jan L. Madsen
retssekretær

Udskrift af dombogen

DOM

afsagt den 17. juni 2014

Retten nr. IBJ-511/2014

Politets nr. 5100-89128-00001-13

Anklagemyndigheden
mod

T1 v/x1
cpr-nummer Født oktober 1961

T2
cpr-nummer Født 5. januar 1973

T3 APS v/x2
cpr-nummer

Anklageskrift er modtaget den 29. januar 2014.

T1 v/x1 , T2 og
T3 APS v/x2 er tiltalt for overtrædelse af

A. tiltalte leverandør/landmand

T1 v/x1

Dyreværnslovens § 28 stk. 1, 1. pkt. jfr. stk. 7 jfr. § 1 og § 2 sammenholdt med bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr § 19 stk. 1 jfr. § 5 samt bekendtgørelse nr. 1729 af 21. december 2006 om beskyttelse af dyr under transport § 35 stk. 1 nr. 1 jfr. Rådets forordning (EF) nr. 1/2005 af 22. december 2004 (transportforordningen) artikel 3, 1.pkt og 2.pkt. nr. b) samt tekniske forskrifter, kapitel I pkt. 1 og pkt. 2 nr. a) og nr. b) ved såvel

a. i tiden forud for og frem til den 26. februar 2013 ca. kl. 04.10 i forbindelse med udøvelsen af sit erhverv som landbrugsvirksomhed og besætningsejer for en større svinebesætning på ejendommen (leverandørnr.) at have behandlet et svin uforsvarligt, og herunder undladt at beskytte den bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, samt undladt at behandle den omsorgsfuldt, herunder at den huses og passes under hensyntagen til dens fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer, idet man gennem længere tid undlod nøjere at tilse grisen for mulige sygdoms-/ skadestegn, hvorved grisen gennem en længere periode udviklede en kraftig hævelse ud for det

ene forben med en fastsiddende, vædskeholdig hævelse ud for albuen på venstre forben, samt et stort åbent sår på ca. 8 x 7 cm med rigeligt af granulationsvæv (reparationsvæv) og arvævsdannelse i sårranden samt udtalt halthed, samt undlod snarest muligt efter skadens/ lidelsens opståen, da at kontakte en dyrlæge med henblik på afhjælpning af grisens skade/ lidelse, og såfremt grisen ikke hurtigt kom sig af en sådan behandling, da enten at aflive grisen straks eller også på ny at konsultere en dyrlæge for om muligt at sikre grisen en passende og omsorgsfuldt behandling, alt hvorved grisen gennem flere uger udviklede den anførte skade/lidelse tillige med det anførte åbne sår, og således at grisens forben i forbindelse med slagtingen den 26. februar 2013 fandtes at være sæde for en kronisk, fibroserende og ulcererende proces, sandsynligvis en nydannet bursa, med en alder på flere uger,

b. den 26.februar 2013 i fortsat forbindelse med udøvelsen af sit erhverv som anført under a) i tilknytning til den, den nævnte dag, udførte transport – udført af tiltalte T2 – af grisen fra besætningen på sin ejendom til slagting på slagteriet X3 i at have behandlet grisen uforsvarligt og undladt at beskytte den bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, idet man repræsenteret med X1 – der selv stod for pålæsningen af grisen i forbindelse med tiltalte T2 – lod grisen med den under a) anførte skade/ lidelse ud for albuen på venstre forben i kombination med det anførte store sår ca. 8 x 7 cm. og med udtalt halthed anbringe i transportmidlet (forvogn m. hængere) sammen med andre grise og deraf efterfølgende indtransport levende til slagting, uagtet grisen slet ikke var transportegnet, ligesom grisen end ikke forinden var dyrlægeundersøgt, og ej heller indtransporteret som skånetransport, og hvorved grisen i forbindelse med transporten påførtes yderligere smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

B. chauffør T2 :

Dyreværnslovens § 28 stk. 1, 1 pkt. jfr. stk. 7 jfr. § 1 samt bekendtgørelse nr. 1729 af 21. december 2006 om beskyttelse af dyr under transport § 35 stk. 1 nr. 1 jfr. Rådets forordning (EF) nr. 1/2005 af 22. december 2004 (transportforordningen) artikel 3, 1.pkt. og 2.pkt b) samt tekniske forskrifter, kapitel I pkt. 1 og pkt. 2 nr. a) og nr. b) ved den 26.februar 2013 som chauffør i forbindelse med den erhvervsmæssige transport af grisen anført under forhold 1a fra landmand/leverandør til slagteriet X3, i at have behandlet den nævnte gris uforsvarligt og herunder undladt at beskytte den bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, idet han – trods det at grisen på grund af de under forhold 1 a) anførte skade/lidelse ud for albuen i venstre forben tillige med et stort åbent sår på ca. 8 x 7 cm og udtalt halthed – og uden forinden selv at have foretaget en undersøgelse af grisen for at konstatere om den var transportegnet - accepterede, at grisen blev medtaget og anbragt på transport- midlet sammen med andre grise, og tillige uden at anbringe den i særskilt rum med særligt velstrøet leje, og derefter indtransporteret i levende

live til slagting på X3 og hvorved han ved transporten udsatte grisen for yderligere unødigt smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe,

C. Vognmandsfirma T3 Aps

Dyreværnslovens § 28 stk. 1, 1.pkt jfr. stk. 7 og stk. 9 jfr. § 1 og bekendtgørelse nr. 1729 af 21. december 2006 om beskyttelse af dyr under transport § 35 stk. 2 jfr. stk. 1 nr. 1 jfr. Rådets for- ordning (EF) nr. 1/2005 af 22. december 2004 (transportforordningen) artikel 3, 1.pkt og 2.pkt. b) samt tekniske forskrifter, kapitel I pkt. 1 og pkt. 2 nr. a) og nr. b) ved den 26. februar 2013 i forbindelse med udøvelsen af sit erhverv som transportør for leverandør T1 v/X1, fra ejendommen T2 at have behandlet en gris uforsvarligt, idet til- taltes chauffør T2 den 26. februar 2013 transporterede den i forhold 1 a) anførte gris med de under forhold 1 a) anførte lidelser/ skader ud for albuen på venstre forben med et stort åbent sår på ca. 8 x 7 cm, og med udtalt halshed til følge til slagteriet X3, selv om grisen ikke var transportegnet.

Påstande

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om bødestraf.

De tiltalte har nægtet sig skyldig.

Sagens oplysninger

X1 har forklaret, at han har landbruget T1. Det er en familievirksomhed, hvor de forsøger at drive et landbrug, der opfylder alle regler. Det er et svinebrug, men de har også plantebrug. De har 1.000 dyreenheder, hvilket de også havde sidste år. De har tilladelse til at indlevere 33.000 slagtegrise på 3 CHR-numre. De køber først svinene, når de er 30 kg. Han har 3 ansatte i landbruget, men han har ansvaret. Hans arbejde består i at kontrollere det daglige arbejde. Han har ansvaret for grisene sammen med sin ældste søn. De tilser grisene to gange daglig undtaget nytårsmorgen, hvor de kun tilser dem en gang. Han er selv med ude og tilse svinene. Om morgenen gennemgår de alle stierne, og hvis der er en gris, der skal have behandling, så tager de vare om den. Om eftermiddagen kontrollerer de, at grisene har mad mv., og at tingene er, som de skal være. De gør det således, at de går ind i en sti, og så kontrollerer de den sti sammen med stien på hver side af den sti, de står i. Det er tydeligt, hvis en gris mistrives, og det er tydeligt, hvis en gris ikke kan rejse sig. Den 26. februar 2013 skulle han levere et læs grise til slagting. Det var T2, der kom som chauffør. Tiltalte var selv til stede. De har en aftale om, at chaufføren ringer, når han er på vej, og så tager de grisene ud fra stierne, så de er klar, når chauffør-

ren kommer. De mærker grisene af forinden, og det er nogle gange dagen forinden, de mærker af, mens det andre gange er om natten, når de tager dem fra. Han skulle levere en bilstørrelse, så det var 210-215 grise. Han mener ikke, at der var nogle grise, der ikke skulle have været med den morgen. Han var alene om at tage grisene fra. Han kontrollerer grisene for halthed, ørebid, brok osv., når de tages fra. De sætter ikke en gris op, der ikke er transportegnet. Han har en aftale med vognmanden om, at de taler om det, hvis de er i tvivl om, at en gris er transportegnet. Da chaufføren kom, bakkede han vognen hen til med rampen. Tiltalte gik selv inde i båsene og drev grisene frem flokvis for at få dem frem til vognen. Chaufføren gjorde ikke indsigelser. Denne dag var der ikke grise, der skulle med skånetransport. Hver uge går de sygestierne igennem, og det gør de også op til hver levering. Der var ikke gjort indsigelse fra dyrlægen mod at sende grisene afsted. Han så ikke grise, der havde udposninger, bylder eller sår. Hvis han havde set en sådan, så var grisen ikke kommet med. Halvanden dag efter levering af grisene, gjort chaufføren tiltalte opmærksom på, at han var skrevet op i en sort bog hos

X3 . Det var tiltalte meget uforstående overfor, da de har et egenkontrolsystem, der fungerer godt, hvorfor det ikke burde kunne ske. Foreholdt bilag 4, foto 1 og 2, forklarede tiltalte videre, at han ikke så en gris, der så sådan ud. Hvis han havde set en sådan, var den ikke kommet med. Tiltalte havde spurgt om at få lov til at se grisen, men det kunne han ikke få lov til. Det er lovligt at have en gris i en sygesti, hvis den har bylder eller hævelser. Når han kontrollerer dem, så er han ikke nede på knæ for at undersøge grisene fuldstændigt. Af de grise, der blev sendt til slagtning den morgen, var der ikke nogle, der var blevet behandlet. Hvis betændelse fra bylden er indkapslet, så hjælper behandling med antibiotika ikke. Der var heller ingen af grisene, der blev kørt til slagtning, der var blevet behandlet for åbne sår. En gris med åbent sår ville ikke komme med transporten. Han har haft grise i 26 år. Der afhentes 2-3 vognfulde om ugen. Hvis han under kontrollerne ser en gris med en byld, så sættes grisen over i sygestien. En sådan byld vil så sprænges af sig selv og hele op igen. Hvis en gris kan spise, drikke og bevæge sig uden problemer, så er det deres pligt at holde den i live. men i det øjeblik den mistrives, så bliver den aflivet. De skal dokumentere deres medicinforbrug, registrere fødeforbruget samt registrere de grise, der kommer i sygestierne. De oplysninger fører de i en lille bog, og de registrerer hver deres oplysninger med initialer. Når chaufføren kommer, er der taget ca. 75 grise fra, som begynder at blive læsse på transporten. Resten kommer løbende ind fra stalden. De kommer i en lind strøm. Da han fik at vide, at han var kommet i den sorte bog ved slagteriet, ringede han til slagteriet og bad om at tale med overdyrlægen, som hedder X4 . Hun ville ikke udtale sig om sagen. Han bad om at få lov til at se grisen, så han kunne få at vide, hvad han havde gjort galt. Hun ville ringe tilbage, men det gjorde hun ikke. Han ringede selv tilbage og kom til at tale med en, der hedder X5 , som heller ikke kunne tage stilling til noget, og hun ville heller ikke udtale sig, for hun havde den opfattelse, at tiltalte skulle politianmeldes. Han fik ikke at vide af dyrlægerne, hvad der var i vejen med grisen. Derfor kontaktede han X6 . Ca. 10 dage efter ringede telefonen omkring kl. 19, og det var

V\ fra fødevarekontrollen, og hun ville gøre ham opmærksom på, at han havde leveret en gris, der ikke var transportegnet, og at han ville blive politianmeldt. Tiltalte sagde til hende, at de burde have ringet, da grisen stod nede på transportrampen kl. 5 om morgenen. Der ringede en politimand til ham og sagde til tiltalte, at han havde fået en sag overdraget fra fødevaremyndighederne. Tiltalte kørte op til politiet, hvor han afgav forklaring og så billederne af grisen. Der står et leverandørnummer på grisen på billedet, og han må tro på, at det er hans gris. Han kender X3 ordningen, som er et system der giver adgang til nogle specielle markeder. X3 ordningen er slagteriets eget system, som går ud på, at man både skal overholde dansk lovgivning samt andre lovgivninger. De kontrollerer hans produktionsforhold, som er godkendt.

T2 har forklaret, at han var chauffør på transporten af grisene den 26. februar 2013. Han har været ansat i snart 9 år hos T3 APS. Han har transporteret både grise og søer. Den pågældende morgen havde han aftalt, at han skulle komme mellem kl. 4 og 4.30. Han kørte med sættevogn, hvor grisene køres op i tre lag. Han var alene om transporten. Det var morgenens første læs. Han havde ikke fået instrukser om, at der skulle være noget anderledes ved dette læs. Da han kørte fra vognmandens adresse, så ringede han til X\ og sagde, at han var på vej. Han kørte ind og bakkede ind til rampen og slog liften ned, så den passede med rampen, og så slog han baglågerne ud til begge sider, så grisene kunne komme ind. Rampen går ud over staldbygningen. Liften styrer han fra en kasse på siden af bilen, men han har også en fjernbetjening til den men fra siden af bilen, kan han se, når liften passer med rampen. Lige indenfor rampen er gangen, hvor X\ havde lukket grisene ud, som skulle med transporten. Han havde ikke fået at vide, at der var nogle af grisene, han skulle holde øje med. Han stod og så, når grisene gik ind i vognen. Han så først grisene, når de løb forbi ham, for der skulle han holde øje med at få et vist antal ind i hvert skillerum, og da han lukkede lågema til de enkelte skillerum, så kiggede han på grisene igen. Han er ikke rundt og undersøge hver enkelt gris. Grisene kommer hurtigt løbende, når de skal ind i vognen, men han kan se dem. De løber flokvis ind i vognen. Han lagde på intet tidspunkt mærke til, at der var en gris, der ikke var i orden. Hvis han havde set en, så ville han råbe til X\, at grisen skulle tages fra. Han fik ikke at vide, at nogle af grisene skulle være i behandling. Der var ingen af grisene, som blev sat i skånetransport. Hvis der skal grise med skånetransporten, så gav X\ besked om det. Det tager ca. 45 minutter at læsse grisene. Tiltalte havde ikke travlt denne morgen. Han hentede ikke grise andre steder fra, inden han kørte til slagteriet. Han kørte direkte fra X\ og til slagteriet, hvilket tager 35-40 minutter. Han skulle være på slagteriet mellem 6.30 og 7.00. Han mener ikke, at han var der før. Han husker ikke, om der var kø, da han kom hen til slagteriet. På slagteriet bakkede han til rampen, og så ventede han, til det blev hans tur. Han læssede grisene af mellem to porte, hvor de så skal løbe ned til en fold. Langs hegnet stod dyrlægerne og kiggede på grisene, der blev lukket ud. Han så først grisen, da dyrlægen tog den fra. Det var 15-20

meter fra hans hænger. Han kunne se, at grisen havde en udposning, og grisen kom fra hans vogn. Da dyrlægen tog grisen fra, var den levende. Han blev kaldt hen af dyrlægen, og da han så grisen, tænkte han, at det ikke var godt med den udposning. Han så ikke nogle sår på grisen. Han sagde "av for søren". Han ærgrede sig over, at han ikke så grisen hos X1 for da han så den, var han klar over, at den gris ikke skulle have været med transporten. Dyrlægen sagde ikke noget om, hvad der videre skulle ske. Der kom en veterinærreport. Foreholdt bilag 7 forklarede tiltalte, at den kom med posten 2-3 dage efter. Dyrlægen sagde ikke til tiltalte, hvad hun havde planer om at gøre, da hun tog grisen fra. Han har gennemført et kursus på Teknisk Skole i forbindelse med, at han kører dyretransporter. Når grisene læsses, kommer der først en større flok på 30-40 grise, og han går imellem den, så han kan lukke dem ind, så de passer til et aflukke. Der er 15-16 grise pr. skillerum. Foreholdt bilag 7 forklarede tiltalte videre, at der gik et stykke tid, inden han modtog veterinærreporten, og det kan godt passe, at det først var i april.

T3 APS v/VI har forklaret, at de har 19 mand ansat, og de transporterer 35.000 grise om ugen.

Embedsdyrlæge V2 har som vidne forklaret, at hun havde tilsynet kl. 6.48. Det var ved svineslagteriet på X3. Hun mener, at hun havde flere tilsyn den morgen. Tilsynet foregik lige foran rampen, hvor grisene blev læsset af. Chauffør T2 kom ind med et hold grise, og hun observerede, at der var en gris, der viste tegn på stress. Grisen havde besværet vejrtrækning, og grisen stod midt på rampen sammen med den store flok. Grisen havde en hævelse på venstre forben og et sår på undersiden af hævelsen. Det kunne hun tydeligt se. En gris kan få stress under transporten, men det kan også opstå under aflæsningen. Det var en synlig hævelse, der var næsten lige så stor som en håndbold. På hævelsens underside var der en sort belægning, som lignede et sår. Hun stod ca. 2 meter fra rampen, da hun så grisen, som stod midt på rampen, så den var lidt mere en 2 meter fra hende. Rampen er 1 meter fra bilen og ca. 1 meter over jorden, men den var plan med laden. Hvis man havde stået helt tæt på dyret, så ville man ikke kunne se hævelsen og såret. Hævelsen lå nemlig på undersiden af dyret. Da hun så grisen, gik den sammen med andre grise. Grisen ville ikke flytte sig fra stedet, og den havde besværet vejrtrækning, og det var som om, grisen rystede. Hun fik hjælp til at få sorteret grisen fra de andre grise. Grisen gik med stiv gang. Den stive gang kan skyldes stress. Da de havde sat grisen ind i sygefalten, gik grisen normalt efter lidt tid, men grisen havde svært ved at lægge sig og rejse sig op på grund af hævelsen. Hun så nærmere på grisens sår, og det var et stort, åbent sår. Det var tydeligt, at der var vævsdød i såret. Der var granulationsdannelse, hvor væv er under reparationsproces, og på sårranden var der meget fast væv. Hun foretog levende syn af grisen. Hun tilkaldte en anden dyrlæge, da hun ville have en anden vurdering, inden hun ville godkende grisen til slagting. Det var V3, hun tilkaldte. Hun så også grisen, mens den levede. V3 så grisen i sygefalten, som var ca. 2 meter fra vognen. De flyttede den efterfølgende til en anden

sygefald, som var 3-4 meter fra vognen. Vidnet sagde til chaufføren, at der var noget galt med grisen, og chaufføren så også grisen med bylden og såret. Vidnet sagde til chaufføren, at dyret var modtaget i en meget dårlig tilstand, og at det ikke var i orden, at dyret var blevet transporteret, og hun sagde til ham, at hun ville skrive en rapport om det, og at han kunne forvente at modtage et brev. Hun skrev veterinærrapporten et par dage efter. Da grisen var i sygestien, havde hun den hele tiden under observation. Stresssymptomerne forsvandt efter et hvil på ca. ½ time. Efter at stresssymptomerne var forsvundet, gik grisen rimeligt normalt. At grisen havde svært ved at rejse sig op kunne skyldes både, at hævelsen var meget stor, og at den kunne mærke ubehag på grund af smerter. Bortset fra hævelsen og såret var grisen normal. Foreholdt bilag 2 forklarede vidnet, at hun palperede selve såret, og det reagerede grisen ikke på, så grisen blev ikke påvirket, når man berørte såret. Selve udposningen giver smerter, men såret gav ikke så mange smerter, som man kunne forvente, og det kan skyldes sårranden, som ikke har så mange nervetråde. Det kan tidligere i forløbet have været meget smertefuldt for grisen. Grisen blev slagtet. Hun kender ikke slagtnummeret. Dengang havde de ikke den procedure, at de skal ringe til landmanden, men nu er proceduren ændret, så det skal de nu. Men det skulle de ikke på tidspunktet for denne sag. X1 ringede til vidnet, da han gerne ville vide, hvad der var galt med dyret, hvilket hun fortalte ham. Hun sagde til ham, at det var et dyr i dårlig tilstand med sår og udposning. Vidnet ved ikke, om X1 kunne have set dyret, men hvis der skal ske politianmeldelse, så kan de ikke udlevere noget materiale. Der var en væskesamling inde i hævelsen. Forbenet og skulderblad blev taget fra og frosset ned som bevismateriale, men resten af dyret blev kasseret.

Embedsdyrlæge V3 har som vidne forklaret, at hun den pågældende dag blev kaldt ud, da der var taget en gris fra og sat i sygefalten. Hun så grisen i sygefalten, som var 3-4 meter fra rampen. Hun husker ikke, om grisen lå ned, da hun så den først, men hun så den både lægge sig, rejse sig og bevæge sig. Når den bevægede sig, var det relativt normalt, men når den skulle rejse sig eller lægge sig, så var det meget besværligt for dyret, hvilket formentlig skyldes, at den havde ondt på grund af en hævelsen i det ene forben, som pressede benet ud i en forkert position, og hævelsen havde også et omfang på størrelse med en håndbold, som besværliggjorde det for grisen. Nederst på hævelsens indvendige side var der et sår, som hun kunne se, hvis hun stod skråt bag grisen. De målte såret til 7x8 cm. Det målte de, inden grisen blev slagtemæssigt behandlet. Vidnet støttede sin kollega i, at der var tale om en dyreværnssag. Hun husker ikke, om hun var til stede, da grisen blev aflivet. Hun sikrede sig, at grisen blev taget fra til nærmere undersøgelse ved efterkontrollen. Ved efterkontrollen konstaterede de det samme som før aflivning, men omfanget af hævelsen var ikke så stor efter den slagtemæssige behandling, men det er normalt, der sker perforering under den slagtemæssige behandling. Såret så efter slagtingen ud, som det stort set hele tiden havde set ud. Læsionen var af ældre dato, da der var arvævsdannelse. Der var blodansamlinger flere steder, da benet blev tvunget ud i en ik-

ke normal position, da grisen har skulle holde balancen under transporten, og benet blev også presset ud i en unormal position, når grisen skulle lægge sig eller rejse sig. Skaderne på grisen havde en alder på adskillige uger. Det burde være muligt for lægmand at opdage dette. Det tager ikke lang tid at få hævelsen, men selve hævelsen er indkapslet af en arvævskapsel, som er forårsaget af, at vævet er blevet strakt og har reageret herpå, og det har dannet sig over længere tid. Der er ikke sammenhæng mellem størrelsen på hævelsen og indkapslingen. Kapseldannelsen tager flere uger. På grund af kapslen kan hun sige, at der har været en stor byld gennem længere tid. Det er ikke muligt at se, om man har behandlet bylden på noget tidspunkt. Man bør ikke lade en byld udvikle sig i så lang tid eller til et sådant omfang, at der opstår store gamle sårddannelser på bylden, og i dette tilfælde havde sårddannelserne været til stede i flere uger.

Dyrlæge V4 har som vidne forklaret, at han er fast dyrlæge hos X1, hvilket han har været siden august 2011. Inden da var han afløser i et års tid på gården. Fra 2011 har han været hos X1 9-10 gange årligt med 5-6 ugers intervaller. X1 har en særdeles veldrevet besætning. Loven siger, at dyrlægen kun skal komme 5-6 gange om året, men X1 og hans søn har selv valgt at have dyrlægebesøg oftere. X1 har sygestier. I forhold til mange andre besætninger så er der her små sygestier mange steder, så det er nemt for dem at tage syge grise fra og tage hånd om dem. Det er vidnets opfattelse, at X1 tager sig af de syge dyr. Det gælder både generelle problemer i besætning, men det gælder også enkelte grise, og de taler med vidnet om, hvordan de bedst kan behandle de syge grise. Som udgangspunkt skal man isolere en gris med byld i en sygesti, så andre grise ikke kan forvolde den skade, og så vil man lade naturen gå sin gang, og så vil bylden på et tidspunkt sprænges, så væsken kommer ud. Imens vil man overvåge om grisen trives og spiser og vokser som den skal. Hvis den gør det, så skal man ikke gøre mere. Når bylden er helet op, så kan grisen slagtes som normalt. Han har ofte drøftet bylder med X1. Man skal ikke begynde at skære i bylden eller andet, da det blot skal tage sin tid. Langt de fleste hævelser på grise er bylde-dannelser. Hævelser kan også skyldes lyskebrok eller navlebrok, men størstedelen af hævelserne skyldes bylder.

T3 Aps er tidligere straffet ved:

udenretlig bøvedtagelse af 20. maj 2008 med bøde på 10.000 kr. for grov uforsvarlig behandling og transport af gris, der ikke var egnet hertil

Vestre Landsrets afgørelse af 14. juni 2012 med bøde på 18.000 kr. for uforsvarlig transport af gris med skedeprolaps

Hjørring rets dom af 15. april 2014 med en tillægsstraf af bøde på 10.000 kr. for uforsvarlig transport af gris med åbent sår.

Rettens begrundelse og afgørelse

Det fremgår af den veterinære kontrolrapport, at et af de slagtesvin fra tiltalte ~~X1~~ **X1's besætning**, der den 26. februar 2013 blev leveret på slagteriet ~~X3~~ **X3** i havde en stor hævelse ud for albuen på venstre forben. Hævelsen blev målt til ca. 17x15 cm, og på undersiden var der et åbent sår på ca. 8x7 cm.

Det fremgår af erklæring af 16. august 2013 fra Institut For Veterinær Sygdomsbiologi, at forbenet var sæde for en kronisk, fibrocerende og ulcerende proces, sandsynligvis en nydannet bursa, med en alder på flere uger.

Retten kan tiltræde Fødevarestyrelsens vurdering, at grisen for længst, inden hævelsen udviklede sig til den størrelse den havde med et gammelt åbent sår på undersiden, burde have være tilset af en dyrlæge eller om nødvendigt aflivet, og at grisen i besætningen har været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Hvis tiltalte ~~X1~~ **X1** havde ført et effektivt tilsyn med besætningen, kunne han ikke have undgået at bemærke grisens lidelse, der havde stået på i flere uger.

Retten finder derfor, at ~~X1~~ **X1** i tiden forud for og frem til den 26. februar 2013 ca. kl. 04.10 har behandlet grisen uforsvarligt.

Anklagens rigtighed er således bevist.

Retten kan tiltræde Fødevarestyrelsens vurdering, at grisen ikke var egnet til at blive transporteret levende, og at grisen under transporten har været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Retten finder derfor, at ~~X1~~ **X1** ved at lade grisen transportere til slagteriet i har behandlet grisen uforsvarligt.

Anklagens rigtighed er således for hans vedkommende bevist.

At tiltalte ~~T2~~ **T2** ikke blev opmærksom på den transportegnede gris må tilskrives den omstændighed, at grisene, som han har forklaret, løb flokvis ind i vognen.

~~T2~~ **T2** har således ikke tilrettelagt læsningen på en sådan måde, at han havde mulighed for at konstatere, om den enkelte gris var transportegnet, og har derfor handlet uagtsomt i forbindelse med transporten.

Anklagens rigtighed er derfor også for hans vedkommende bevist.

Da overtrædelsen af dyreværnsloven og transportbekendtgørelsen kan tilregnes T2 som ansat hos T3 Aps er betingelserne for at pålægge selskabet strafansvar opfyldt.

T3 Aps er derfor skyldig i tiltalen.

Straffen for X1 fastsættes til en bøde på 13.000 kr., jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. pkt., jf. stk. 7, jf. § 1 og § 2 sammenholdt med bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr § 19, stk. 1, jf. § 5 samt bekendtgørelse nr. 1729 af 21. december 2006 om beskyttelse af dyr under transport § 35, stk. 1, nr. 1, jf. Rådets forordning (EF) nr. 1/2005 af 22. december 2004 (transportforordningen) artikel 3, 1. og 2. pkt., nr. b) samt tekniske forskrifter, kapitel 1, pkt. 1 og 2, nr. a) og nr. b).

Straffen for T2 fastsættes til en bøde på 5.000 kr., dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. pkt., jf. stk. 7, jf. § 1 samt bekendtgørelse nr. 1729 af 21. december 2006 om beskyttelse af dyr under transport § 35, stk. 1, nr. 1, jf. Rådets forordning (EF) nr. 1/2005 af 22. december 2004 (transportforordningen) artikel 3, 1. og 2. pkt. b) samt tekniske forskrifter kapitel 1, pkt. 1 og 2, nr. a) og nr. b).

Straffen for T3 Aps fastsættes med bøde på 40.000 kr., jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. pkt., jf. stk. 7 og stk. 9, jf. § 1 og bekendtgørelse nr. 1729 af 21. december 2006 om beskyttelse af dyr under transport § 35, stk. 2, jf. stk. 1, nr. 1, jf. Rådets forordning (EF) nr. 1/2005 af 22. december 2004 (transportforordningen) artikel 3, 1. og 2. pkt. b) samt tekniske forskrifter, kapitel 1 pkt. 1 og 2, nr. a) og nr. b).

Forvandlingsstraffen fastsættes som nedenfor bestemt.

Thi kendes for ret:

X1 skal betale en bøde på 13.000 kr.

Forvandlingsstraffen for bøden er fængsel i 10 dage.

T2 skal betale en bøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen for bøden er fængsel i 8 dage.

T3 Aps skal betale en bøde på 40.000 kr.

De tiltalte skal betale de dem vedrørende sagsomkostninger.

Ib Jensen

/mmkj

Udskriftens rigtighed bekræftes.
RETTEEN I HJØRRING, den 17. juni 2014

Maria M. Kragh Nielsen
kontorfuldmægtig